

ת"פ 36798/01/21 - משרד החקלאות - היועץ המשפטי נגד ווהיב גנטוס

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 36798-01-21 משרד החקלאות - היועץ המשפטי נ' גנטוס
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	משרד החקלאות - היועץ המשפטי
נגד	
נאשם	ווהיב גנטוס

החלטה

לפני בקשת המאשימה כי תינתן לה האפשרות להגיש ראיות לסתור, לפי סעיף 165 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב 1982 (להלן: "החסד"פ).

רקע

1. בתאריך 19.1.21 הוגש כנגד הנאשם כתב האישום המייחס לו ריבוי עבירות של כריתת עץ בוגר ללא רשיון כריתה לפי סעיף 15 (א) ביחד עם סעיף 17(7) לפקודת היערות.
2. בכתב האישום נטען כי בתאריך 28.5.19, סמוך לכביש 6 אליקים/יקנעם, כרת הנאשם 11 עצי ברוש שקוטר גזעיהם נע בין 40-60 ס"מ והם נחשבים כעצים בוגרים (להלן: "העצים"), מבלי שהיה לו רשיון כריתה כדין מטעם פקיד היערות.
3. בתשובתו לכתב האישום מיום 11.4.21, טען הנאשם, באמצעות בא כוחו, כי הוא מודה שכרת 4-5 עצי ברוש (ולא 11 כנטען), בטעות. ב"כ הנאשם הוסיף וטען אז בשמו כי מדובר היה ב"יער סבוך" וכי "ההוראות לא ירדו בצורה ברורה לשטח".
4. במצב דברים זה נקבע התיק לשמיעת הוכחות.

מטעם המאשימה נשמעו עדויותיהם של **פקיד היערות צור לביא, קבלן המשנה אפרים סופר, מהנדס היער דני יבגני, עוזר המהנדס זאהר אניל ומפקח הפרויקט חמזה חוג'יראת.**

מטעם ההגנה נשמעו עדויות **הנאשם והעד המומחה מטעמו מר מאיר תמיר.**

5. לקראת עדות העד המומחה מטעם הנאשם, הודיע ב"כ המאשימה כי לאחר שקרא את חוות דעתו של המומחה ומצא כי מסקנותיו בלתי צפויות מבחינתו ואינן עולות בקנה אחד עם תשובת הנאשם לכתב האישום, אזי יש בכוונתו לבקש כי תינתן לו האפשרות להבאת ראיות הזמה, עוד לפני שאותו עד מומחה ייחקר על ידו בחקירה נגדית.

6. ב"כ הנאשם הודיע כי יתנגד לכך. בהחלטתי מיום 19.5.22 הבהרתי כי בקשת ב"כ המאשימה תיבחן על ידי לאחר שחוות דעתו של המומחה תוגש ועדותו תישמע.

7. ביום 25.5.22 הגיש ב"כ המאשימה את הבקשה המונחת לפני כעת.

תגובת ב"כ הנאשם לבקשה הוגשה ביום 26.5.22.

בקשת המאשימה ונימוקה

8. בקשת המאשימה היא כי תינתן לה האפשרות לסתור את חוות דעתו של המומחה מטעם הנאשם **(נ/3)** באמצעות עד מומחה מטעמה, ואלה הנימוקים העומדים בבסיס הבקשה:

- א. בתשובתו לכתב האישום הודה הנאשם באמצעות בא כוחו בכך שכרת 4-5 עצי ברוש בטעות, ולא העלה טענה כלשהי לפיה העצים אותם כרת אינם העצים הנזכרים בעובדות כתב האישום, אלא עצים אחרים שהיו נטועים במקום אחר. הנאשם עשה כן לאחר שמלוא חומר החקירה הועבר לעיונו באופן דיגיטלי וצבעוני, ומדבריו באותה עת עלה כי המחלוקת היחידה בתיק זה נוגעת למספר העצים שנכרתו.
- ב. טענת הנאשם לפיה העצים שנכרתו על ידו היו עצים שונים מאלה הנזכרים בעובדות כתב האישום ואשר בקשר אליהם הובאו ראיות המאשימה, הועלתה לראשונה רק לאחר תום פרשת התביעה, בעת שבא כוחו בקש להעיד את העד המומחה מטעמו - מבלי שחוות דעתו של זה הועברה קודם לכן לעיון המאשימה, ואמר: **"זה יכול לזכות את הנאשם, מדובר בעצים אחרים לגמרי..."**
- ג. חוות דעת המומחה מטעם הנאשם הועברה לעיון המאשימה רק לאחר שסיימה את הבאת ראיותיה.
- ד. המומחה מטעם הנאשם קבע באופן שאינו מתיישב עם תשובתו לכתב האישום, כי מיקום העצים

שנכרתו על ידו היה שונה מזה שאליו התייחסו ראיות המאשימה, כי קוטר גזעיהם היה קטן בהרבה מזה הנטען בכתב האישום, וכי לא יתכן שגדמי העצים שנכרתו, נסדקו כתוצאה מיובש במהלך תקופה כה קצרה כמו זו שחלפה מאז הכריתה ועד צילומם.

ה. המאשימה לא יכולה הייתה לצפות מראש את האמור בחוות דעתו ובעדותו של המומחה מטעם ההגנה, כמו גם את האפשרות שהנאשם ישנה את קו הגנתו באופן כה מהותי רק לאחר סיום פרשת התביעה.

תגובת ב"כ הנאשם לבקשה

9. בפתח תגובתו לבקשת המאשימה, טען ב"כ הנאשם כי חומר החקירה הכולל את תצלומי 11 גדמי העצים שכריתתם מיוחסת לו, הועבר לעיונו בצבעי שחור לבן, וכי הפעם הראשונה שבה צפה בעותקיהן הצבעוניים היתה לאחר שהוגשו בדיון מיום 24.10.21 (ת/3) ונסרקו לתיק בית המשפט. זאת ועוד - במהלך חקירת הנאשם בחשד לביצוע העבירות, הוא לא נלקח אל זירת הארוע וגם בפניו לא הוצגו התמונות הצבעוניות של גדמי העצים באותה עת.

10. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי המאשימה יכולה ואף צריכה היתה להבין שקו הגנתו נוגע גם למשמעות הסדקים הנראים בצילומי גדמי העצים (ת/3) שכן עד התביעה מר צור לביא, פקיד היערות, נשאל על כך בחקירתו הנגדית וב"כ המאשימה התנגד לשאלה מן הטעם שלא מדובר בעד מומחה (ר' בעמ' 10 לפרוטוקול).

11. מפני כל אלה, משהמאשימה בחרה להימנע מלקחת את הנאשם אל זירת הארוע במסגרת חקירתו ו/או להציג בפניו את התמונות הצבעוניות של גדמי העצים שלטענתה נכרתו על ידו, וגם נמנעה מהגשת חוות דעת של מומחה מטעמה במסגרת פרשת התביעה, יש לדחות את בקשתה לעשות זאת כעת, שכן הדבר יהווה נסיון לעריכת "מקצה שיפורים" ויגרום לפגיעה בהגנת הנאשם.

דיון והכרעה

12. לאחר שנתתי דעתי לטענות ב"כ הצדדים ולראיות שהונחו בפני עד כה, מסקנתי היא כי יש להעתר

לבקשה ולאפשר למאשימה להגיש חוות דעת מומחה מטעמה גם כן.

ואלה טעמי:

א. סעיף 165 לחסד"פ קובע כי:

"בית המשפט רשאי להרשות לתובע להביא ראיות לסתור טענות העולות

מראיות ההגנה ואשר התובע לא יכול היה לצפותן מראש, או להוכיח

עובדות שהנאשם חזר בו מהודייתו בהן לאחר סיום פרשת התביעה".

על פי ההלכה הפסוקה, השאלה העיקרית אותה על בית המשפט לבחון בהקשר זה היא - "האם היה דבר מה בעדות ההגנה שיש בו כדי להפתיע את התביעה והוא שיאפשר לה להביא את ראיותיה היא לאותו עניין על מנת לסתור", או במילים אחרות: "האם יכולה היתה התביעה לצפות את דרך מהלכה של ההגנה, האם הראיות שעלו מעדויות ההגנה הן ראיות שהיו צפויות לעלות - אם כפועל יוצא מהראיות שעלו בפרשת התביעה ואם בכלל. כמובן, שאין המדובר בידיעה פרטנית וממוקדת שהרי אז היה מתייטר המשפט כשכל צד צופה מהלכו המדויק של חברו, אלא בידיעה כללית כזו המסכלת את אלמנט ההפתעה" (ר' ע"פ 842/85 הרנוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(4) 245, 260-259 (1988); ת"פ (מחוזי חיפה) 114/01 מדינת ישראל נ' יצחק (פורסם בנבו, 8.5.2003) וכן ת"פ (מחוזי ת"א) 360/96 מדינת ישראל נ' בשן (פורסם בנבו, 4.5.1998) בו נקבע כי:

"סעיף 165 לחוק אינו כלי בידי התביעה לבצע מקצה שיפורים מקום בו

התגלו סתירות בין עדי התביעה לעדי ההגנה בנושאים השנויים במחלוקת.

הוא לא נועד לאפשר לתביעה לנסות ולחזק עדות שכבר הובאה, שאם לא

תאמר כן הרי שבכל פעם שההגנה מביאה ראיה הסותרת ראיות שהובאו

על ידי התביעה, קמה לתביעה זכות להביא ראיות הזמה, ועל כגון דא

נאמר "אם כך, אין לדבר סוף".

ועוד -

"סעיף 165 לחוק סדר הדין הפלילי מיועד לאזן בין האינטרסים הנוגדים:

מצד אחד, ההליכים המשפטיים ומצד שני, עשיית הצדק כאשר לפני בית המשפט יונחו כל הנתונים הרלבנטיים, מבלי שצד יוכל להפתיע את משנהו באופן בלתי ראוי. ואכן, בנושא זה מורה הפסיקה, כי מצד אחד יש להקפיד שראיותיו של כל צד תובאנה במסגרת מסכת הבאת ראיותיו ו"אין להסכים שההליך הפלילי יהפוך לנדנדה אין סופית של עדויות הזמה הדדיות".

מצד שני, אין לקבל מצב שבו טענה המועלית בשלב פרשת ההגנה "תהיה מוכרעת על יסוד טענותיו של צד אחד בלבד ... רק בשל כך שהסנגוריה גיבשה את קו הטיעון שלה בשלב כה מאוחר, עד שיהיה בכך כדי למנוע היערכות מראש כלפיו על-ידי הצד האחר"

(ר' ע"פ 842/85 הרנוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(4) 245, 260-259).

"שיקול נוסף שיישקל בהקשר הדברים, עניינו ביכולת לצפות מראש את ראיות ההגנה. אכן, ברי כי לא קיימת הצדקה לאפשר הבאת ראיות הזמה כשלא היתה כל מניעה מצד התביעה להביא את ראיותיה במועד. ואולם בין אפשרות אחרונה זו לבין מצב שבו הובאה ראיה מפתיעה שלא היה כל יסוד להניח כי תובא, קיים מרחב. השאלה מה בגדר אותו מרחב ייחשב לראיה שהתובע לא יכול היה לצפותה מראש, עד כי יש בה כדי להצדיק מתן היתר להבאת ראיות נוספות מטעמו, היא שאלה פרשנית...לטעמי, גם אם הנושא הכללי שבגדרו מובאות ראיות ההגנה ניתן היה לצפייה, אין לקבוע באופן קטגורי כי לא ניתן להביא ראיות לסתרון. תחת זאת, יש לבכר מבחן נסיבתי הבוחן, בין היתר אם מידת הפרטנות שבידיעתו של התובע אכן אפשרה לו להתמודד מראש עם טענות ההגנה באופן אפקטיבי;...

גישה זו מעניקה משקל ראוי לשאיפה להגיע לחקר האמת".

(ר' ע"פ 8653/10 פלוגית נ' מדינת ישראל, סע' 62 (28.07.2011))

ב. בתשובתו של הנאשם לכתב האישום מיום 11.4.21, הודה הנאשם בכך שכרת בטעות

4-5 עצי ברוש בוגרים, ולא העלה כל טענה אחרת שניתן היה להבין ממנה כי העצים שהוא מודה בכריתתם אינם אלה שאליהם מכוונת המאשימה בכתב האישום. ב"כ הנאשם הוסיף וטען בשמו כי "ההוראות לא ירדו בצורה ברורה לשטח" וכי "היה מקום לטעות".

ג. גם בחקירתו ע"י פקיד היערות מיום 14.6.19 (ת/2) שנערכה כשבועיים לאחר ביצוע עבודת הכריתה, טען הנאשם כי שרק בדיעבד הסתבר לו כי כרת כ- 4-5 עצים שהיו "מחוץ לתחום העבודה" וטען כי עשה כן "כתוצאה מאי הבנה". לשאלה מדוע כרת את העצים שהיו מחוץ לתחום, השיב: "אני חשבתי שבגלל שהעצים מסוכנים עדיף להוריד אותם, אני לא אחראי לכל הכריתות במקום. אני כרתתי 5 עצים והיו במקום עוד גדמים ישנים של עצים שנכרתו בעבר... אני מאוד מצטער, כל הארוע אינו בכוונה וכתוצאה מאי הבנה".

ד. במצב דברים זה, משהנאשם ובא כוחו יכולים היול לפנות אל המאשימה מבעוד מועד ולבקש ממנה לבחון את הצילומים הצבעוניים שהוגשו עוד לפני שתשובתו לכתב האישום ניתנה, אך הם ככל הנראה לא עשו כן, וגם לאחר שנטלתי בחשבון שיקולי את האפשרות כי רק במהלך שמיעת הראיות הבין הנאשם כי תשובתו - הן בשלב החקירה והן במענה לכתב האישום, לא היתה נכונה, לא אוכל שלא להעתר לבקשת המאשימה. זאת מכיוון להתרשמותי ולמיטב הבנתי, עדות המומחה מטעם ההגנה וטענת ההגנה החדשה שהועלתה במסגרתה, אכן היוותה הפתעה גמורה עבורה.

ה. משכך ומאחר שאני סבורה כי לא יהא בכך כדי לפגוע בהגנת הנאשם ו/או בזכויותיו, אלא רק לסייע בהגנה לחקר האמת, החלטתי להעתר לבקשה.

13. המאשימה תגיש לתיק בית המשפט ותעביר לעיון ב"כ הנאשם את חוות דעת המומחה מטעמה, עד ליום 31.7.22.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים

ת.פ. 31.7.22

ניתנה היום, כ"ו סיוון תשפ"ב, 25 יוני 2022, בהעדר הצדדים.

